

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УДРУЖЕЊА АРХИТЕКАТА СРБИЈЕ ОД МАЈА 2017 ДО МАРТА 2024. ГОДИНЕ

На Годишњој изборној скупштини Удружења архитеката Србије која је одржана 17. маја 2017. у Београду успостављен је нови Управни Одбор (УО) као и чланови Надзорног одбора (НО). Председник Удружења архитеката Србије је проф. Милан Ђурић а чланове Управног одбора Удружења архитеката Србије чине: потпредседник др Игор Марић, архитекта, академик емеритус проф. Бранислав Митровић, проф. Весна Цагић Милошевић, др проф. Владимир Миленковић, проф. Иван Рашковић, из Београда, др Слободан Јовић, архитекта, Александар Беде, архитекта и Лазар Кузманов, архитекта из Новог Сада, проф. др Александар Кековић, Зоран Чемериќић, архитекта и др Славиша Кондић, архитекта из Ниша, Милош Гардашевић, архитекта из Пожаревца, Драгослав Којић, архитекта из Ваљева, Стеван Шушак, архитекта из Зрењанина, у току овог периода у процесу је било и приступање Друштва врањских архитеката, представник у УО УАС-а је Зоран Стојевић. Надзорни одбор УАС-а: Михаило Тимотијевић, Рујица Сарић и Владимир Гајић, из Београда, Горан Јовановић из Ниша и Јовица Вујић, из Крушевца. Суд части УАС-а: проф. Александру Вуја, председник и Иља Микитишин из Београда, Слободан Миљковић из Пожаревца и Милан Танић, из Ниша. Савет за међународну сарадњу: др Жаклина Глигоријевић и др Татјана Стратимировић из Београда. Комисија за утврђивање статуса самосталног уметника и самосталног стручњака: проф. Милан Вујовић, проф. Александру Вуја и Рујица Сарић. Управни одбор Удружења архитеката Србије су чинили 16 чланова са територије Србије. У међувремену су се чланови Управног одбора мењали у зависности од избора нових чланова у градским друштвима архитеката у Србији (Београд, Ниш, Нови Сад и Зрењанин – изабрани председници по функцији).

КОНСТИТУИСАЊЕ

На првим састанцима УО УАС је конституисао своја задужења у складу са Статутом и делатности УАС-а. Формирање нових градских друштава архитеката у Србији; координирање рада свих градских друштава у циљу доношења заједничких ставова у односу на стање у струци и стање струке у друштву; ангажовање на афирмацији стручних мишљења УАС-а у јавности као релевантних ставова професионалаца по питању права и обавеза архитеката и права и обавеза државе према њима; рад на формирању базе података, статистици и структури архитектонског корпуса; организовање изложби у земљи и иностранству; сарадња са UIA и укључивање у њена тела, те активније учествовање на конгресима UIA и Савета архитеката Европе - ACE; сарадња са Српском академијом наука - САНУ; сарадња са Академијом архитектуре Србије; сарадња са Министарствима Републике Србије; организација архитектонско-урбанистичких конкурса; ангажовање на укључивању привредника у акције УАС-а а нарочито произвођаче грађевинских материјала; сарадња са сродним удружењима, установама и организацијама, Инжењерском комором Србије, Удружењем урбаниста Србије, УЛУПУДС-ом, Архитектонским факултетима у Србији и другим удружењима у оквиру СИТС-а; организација тематских трибина, округлих столова и слично, о текућим проблемима; стална сарадња са медијима у смислу редовних саопштења и одржавања конференција за штампу.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНО УДРУЖЕЊЕ У КУЛТУРИ

Статус Репрезентативног удружења у култури Републике Србије УАС је добио по решењу број 022-05-20/2019-03 од 14. јануара 2019. у „Службеном гласнику РС”, број: 15/19. Од 2018. УАС сваке године се одазива на конкурс Министарства културе за поверене послове у вези самосталних уметника – као отворени позив за финансирање вршења поверених послова репрезентативних удружења у култури уз достављање детаљног извештаја о раду репрезентативног удружења и плана и програма за сваку следећу годину. Предмет ових уговора је финансирање вршења поверених послова, одобрено на основу Одлуке о

финансирању вршења поверених послова репрезентативних удружења у култури, број: 119-01-50/2018-03/1, од 22. марта 2018. године. У поступку вршења поверених послова примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Удружење архитеката Србије има стално отворен конкурс за утврђивање статуса самосталног уметника и самосталног стручњака у култури за подручје архитектуре, конкурс је стално отворен а у првом циклусу Комисија Удружења архитеката Србије у саставу проф. Милан Вујовић, архитекта, проф. Александру Вуја, архитекта и Ружица Сарић, архитекта донели су решење и уверење за шест самосталних уметника УАС-а. Од 2018. године број самосталних уметника УАС-а је преко 10, на територији Града Београда и Новог Сада. На крају 2023. године УАС је имао 6 самосталних уметника из Београда и 4 из Новог Сада. Уплате обавезних доприноса за социјално и пензијско осигурање и здравствено осигурање самосталних уметника, врши се из буџета локалних самоуправа, Београд и Нови Сад, преко УАС-а, а на основу уговора и захтева локалним самоуправама од стране УАС-а.

Координациони одбор репрезентативних уметничких удружења (КОО)

На позив Министарства културе и информисања Републике Србије конституисан је Координациони одбор уметничких удружења за области: ликовне уметности, примењене уметности, визуелне уметности, дизајн и архитектура.

На седници, на коју су били позвани председници свих уметничких удружења којима је утврђен репрезентативан статус у фебруару 2019. године, удружења су се изјаснила о чланству у Координационом одбору, између осталих у одбору је Удружење архитеката Србије које је именovalo свог представника.

Координациони одбор делује на следећим принципима а које УАС подржава:

-равноправност свих репрезентативних удружења, без обзира на број чланова и делатност којом се чланови баве; солидарност свих удружења у случају повреде права и интереса појединог уметничког удружења и уметника; залагање за поштовање позитивних прописа којима се регулише положај удружења, уметника и других субјеката у култури, као и побољшања законских и других мера у циљу унапређења рада удружења и уметника; јавност у раду Координационог одбора.

САРАДЊА

На основу програма рада који је усвојен на Изборној скупштини а који је детаљније разрађен и усвојен на Првој седници новоизабраног УО, УАС је покренуо низ иницијатива и упутио протоколарна писмо којим је позивало друштва архитеката у Србији, институције и разне партнере на сарадњу у Србији. Са многим институцијама УАС трајно и непрекидно сарађује а у првом реду то су Град Београд, Дирекција за грађевинско земљиште, Урбанистички завод града Београда, Канцеларија Главног архитекта града Београда, Завод за заштиту споменика културе, Републички завод за заштиту споменика културе, Архитектонски факултет универзитета у Београду, Културни центар града Београда, Секретаријат за урбанизам, Секретаријат за културу, Музеј града Београда, Музеј примењених уметности, Инжењерска комора Србије, Министарство културе и информисања, Министарство саобраћаја и грађевинарства, Амбасаде и културни центри (Италије, Немачке, Француске, Пољске, Аустрије, Енглеске и др) затим пројектне организације, као и са многим асоцијацијама архитекта, како у земљи тако и у иностранству.

- 31.01.2018. Потписан протокол о узајамној сарадњи Женског архитектонског друштва (ЖАД) и УАС-а.

Сарадња са Савезом инжењера и техничара Србије

Удружење архитеката Србије и њене чланице, редовног достављају годишње извештаје за сваку претходну календарску годину, као и Плана и програма рада УАС-а за наредну годину СИТС-у. Такође предлагемо своје заслужне чланове у Србији за Повељу СИТС-а за најбољу ИТ

организацију у претходним годинама. Комплетне информације се налазе на интернет страници СИТС-а.

150 година постојања Савеза инжењера и техничара Србије

Поводом обележавања 150 година постојања Савеза инжењера и техничара Србије доделиле су се Повеље заслужним члановима Удружења архитеката Србије, у знак признања за изузетне резултате и заслуге у остваривању циљева и задатака СИТС-а – дана 06.07.2018.године у свечаној сали Дома инжењера и техничара Србије и то: академику проф.Милану Лојаници, академику проф. Браниславу Митровић, проф. Спасоју Крунићу, проф. Василију Милуновићу, проф. Весни Цагић Милошевић, проф.Ивану Рашковићу, др Јелени Ивановић Војводић, проф. др Владимиру Миленковићу, проф. Зорици Савичић, Бранку Тошићу, генералном секретару Удружења архитеката Србије и Друштва архитеката Београда, др Игору Марићу и проф. Милану Ђурићу, сви из Београда. Проф. др Александру Кековићу, из Ниша. Мр Лазару Кузманову, из Новог Сада.

Стална сарадња са Министарством културе Републике Србије – Бијенале архитектуре у Венецији

У вези спровођења конкурса, организације и продукције међународне изложбе архитектуре Бијенала у Венецији (од 2010.године).

2018.

БИЈЕНАЛЕ АРХИТЕКТУРЕ 2018 - за избор концепта изложбе, односно пројекта изложбе којом ће бити представљена Република Србија на 16. Међународној изложби архитектуре у Венецији рок за завршетак жирирања и објављивање резултата 15.01.2018., наручилац посла: Министарство културе и информисања Републике Србије.

2020.

БИЈЕНАЛЕ АРХИТЕКТУРЕ 2020 - за избор концепта изложбе, односно пројекта изложбе којом ће бити представљена Република Србија на 17. Међународној изложби архитектуре у Венецији која је требало да се одржи од 23. маја до 29. новембра 2020. године у павиљону Републике Србије у Венецији – објављени резултати 15.01.2020. (због епидемије ковид 19 – одложено и одржано 2021. године), наручилац посла: Министарство културе и информисања Републике Србије.

2022.

Министарство културе Републике Србије и Музеј примењене уметности, као реализатор наступа, у сарадњи са Удружењем архитеката Србије су расписали јавни неанонимни двостепени Конкурс за избор идејног решења пројекта који ће представљати Републику Србију на 18. Међународној изложби архитектуре Бијенала у Венецији 2023. Године. Конкурс је расписан 31. Октобар 2022. други степен завршен 23. децембра 2022. Бијенале је одржано 2023. године.

МЕЂУНАРОДНО ЧЛАНСТВО

Удружење архитеката Србије је и даље придружена чланица : Архитектонског савета Европе (**Architects' Council of Europe - ACE**).

Комуникација се одвија интензивно преко канцеларије УАС-а и архитектке Жаклине Глигоријевић, националне представнице у Савету архитеката Европе.

У Савету су организоване радне групе у три опште тематске целине, и то: приступ професији, кроз унапређење образовања, директива о квалификацији, акредитације, лицензирање, стално стручно усавршавање и правна питања и теме; професионална пракса, где се обрађују теме о тржишту архитектонских услуга, јавним набавкама, конкуренцији, архитектонским конкурсима, захтевни информациони системи, осигурања, и квалитет живота са темама из заштите животне средине и урбанизма.

УАС редовно измирује годишњу чланарину према Архитектонском савету Европе.

Реализација најављених бројних активности широм Европе и у домену свих радних група и Секретаријата могу се пратити на интернет страни Савета. УАС је у сталном контакту са секретаријатом SAE, у припреми је графички материјал за интернет портал SAE, и постављени подаци о организацији.

Balkan Architecture Forum (BAF)

Удружење архитеката Србије је 17. марта 2018. године, заједно са представницима осталих земаља западног Балкана (Бугарска, Албанија, Македонија, Црна Гора, Косово, Грчка, Босна и Херцеговина, Хрватска, Турска и Словенија) основао BAF, под окриљем UIA и UNESCO, форум који ће помоћи њеним чланицама да заједно развију сарадњу у подручјима архитектуре, урбаног и просторног планирања у Балканском региону, као наставак традиције Балканске Конференције која је установљена 1966. године у Софији, Бугарској. Све чланице су потписале Декларацију о заједничкој сарадњи, са фокусом на интеграцији земаља западног Балкана у Европској Унији. Услед немогућности плаћања утврђене годишње чланарине, која износи 375 €, и генерално слабе активности BAF-а од оснивања, УАС је у октобру 2023. године иступио из чланства са могућношћу поновне активације чланства када финансијске прилике УАС-а то дозволе.

САРАДЊА СА ОРГАНИМА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

У циљу унапређења свих активности припремљен је нови правилник о конкурсима. Учешће наших чланова у овим активностима, по позиву институција државне управе, представља својеврсно признање Удружењу архитеката Србије и Друштву архитеката Београда, као и струци уопште, с обзиром на то да је тема конкурса овом приликом први пут законски регулисана у нашој земљи а област становања поново нормирана што ће, извесно, знатно побољшати услове у домаћој урбанистичко-архитектонској пракси (Правилник о конкурсима је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 31/2015 од 1.4.2015. године, а ступио је на снагу 2.4.2015.), несумњиво представљајући један од значајних докумената у чијој изради су учествовали представници УАС-а и ДАБ-а, а који за циљ имају поновно успостављање потребног нивоа регулације у станоградњи Србије.

Израда Националне архитектонске стратегије Србије (НАС)

Национална архитектонска стратегија (НАС) представља документ којим се први пут утврђује архитектонска политика у Републици Србији и којим се на целовит начин одређује стратешки правац деловања у циљу развоја и унапређења квалитета архитектуре и грађене средине као исхода архитектонске делатности, посебно узимајући у обзир улогу архитектонске професије и квалитет архитектонске праксе, чиме се утиче на општи квалитет живота људи. Као интегрисани аспект при успостављању и спровођењу архитектонске политике јесте и подизање опште друштвене свести о значају квалитета архитектуре и грађене средине за квалитет живота, економски развој и развој друштва у целини. Делокруг архитектонске стратегије јесте и реafirмисање архитектуре као есенцијалне компоненте националне културе и идентитета, чије културолошке димензије утичу на колективни ниво свести и однос сваког појединца према наслеђу, идентитету и животном окружењу. Стога НАС служи и као основ за започињање дугорочног процеса успостављања платформе и консензуса о квалитету архитектуре и култури грађења на националном нивоу.

Сврха НАС је да се утврде општи и посебни циљеви, као и мере за њихово спровођење, како би се допринело унапређењу архитектонске праксе и професије, побољшању квалитета просторног и урбанистичког планирања и архитектонског пројектовања, стварању услова за подстицање програмски оријентисаних пројеката усмерених ка одрживом развоју архитектуре и целокупне грађене средине, подстицању интегративних приступа у обнови и коришћењу изграђеног фонда, градитељског и природног наслеђа као носиоца просторног и културног идентитета Републике Србије, те подизању свести о значају архитектуре и грађене средине за живот сваког појединца.

Носилац израде и предлагач НАС је Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (МГСИ), започете током 2018. године, и за чије потребе је формирана Посебна радна група која је поред надлежног министарства, сачињавала и представнике релевантних факултета, струковних удружења, института и завода, као и министарстава надлежних за област културе и информисања, туризма, образовања, науке и технолошког развоја.

С обзиром на сложеност, обим и значај Стратегије, као и на чињеницу да се овакав документ у Републици Србији ради први пут, а ради боље укључености Удружења архитеката Србије које је придружени члан Савета архитеката Европе (АСЕ), за потребе формирања нове радне групе за израду Стратегије именовано је 5 представника Удружења архитеката Србије (проф. Иван Рашковић, архитекта, из Београда, ванр. проф. др Александар Кековић, архитекта, из Ниша, др Драгана Константиновић, архитекта, из Новог Сада, др Жаклина Глигоријевић, архитекта, из Београда, ванр. проф. Милан Ђурић, архитекта, председник УАС-а, из Београда), који су активно укључени у активности посебне радне групе за Стратегију.

Представници УАС чине већину чланова радне групе за Националну архитектонску стратегију у оквиру МГСИ а чије доношење је утврђено Законом о планирању и изградњи – измене 2018. а у складу са европском праксом у тој области. Током припрема за израду националне архитектонске стратегије, радни састанци су се одржавали повремено и у просторијама Удружења архитеката Србије, као и јавна расправа о Предлогу националне стратегије.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, је у периоду од 23. фебруара до 17. марта 2023. године, спроводило јавну расправу о Предлогу Националне архитектонске стратегије за период од 2023. до 2035. године са Акционим планом за спровођење за период од 2023. до 2025. године.

Прва публикација „АРХИТЕКТУРА ЗА НАС: НАЦИОНАЛНА АРХИТЕКТОНСКА СТРАТЕГИЈА 2023 – 2035“

Издавач: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре РС

* Ова публикација представља приређену скраћену верзију Националне архитектонске стратегије за период од 2023. до 2035. године са Акционим планом за њено спровођење за период 2023–2025, објављене у „Службеном гласнику РС“, број 49/2023.

* Национална архитектонска стратегија је усвојена на седници Владе Републике Србије 1. јуна 2023. године и објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 49/2023, од 9. јуна 2023. године.

Секторска већа у Републици Србији (НОКС)

2018. година, поновљено 2023. године

На позив Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Сектора за дуално и предузетничко образовање и васпитање, Удружење архитеката Србије је делегирало два своја члана за секторска већа: Уметност и хуманизам (хуманистичке науке) и Индустијски развој, за област Архитектуре. Удружење архитеката Србије је препознато као релевантан социјални партнер за наведена секторска већа.

2019. година

На позив Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Републике Србије Удружење архитеката Србије је доставило листу стручњака именованих од стране УАС-а у Републици Србији који би сарађивали са Националним акредитационим телом – 8 стручњака из Београда, 3 стручњака из Новог Сада и 2 стручњака из Ниша.

У складу са Законом о националном оквиру квалификација („Службени гласник РС“, број: 27/18- Закон о НОКС) и свеукупним реформским процесима у Републици Србији успоставља се јединствени и интегрисани национални оквир квалификација који обухвата све нивое и врсте квалификација, без обзира на начин стицања и независно од животног доба у коме се квалификације стичу. Чланом 21. Законом о НОКС дефинисано је да у састав секторских већа, као тела заснована на социјалном партнерству, буду укључени представници институција и тела релевантних за сектор за који је основано секторско веће.

У новембру 2023. године Влада Републике Србије, Канцеларија за дуално образовање и Национални оквир квалификација, Сектор за Национални оквир квалификација, упутила нам је позив да одредимо два кандидата за секторе: Уметност и хуманистичке науке и Индустијски

развој. Поновљени су кандидати предложени Министарству просвете, науке и технолошког развоја из 2018. године.

У 2022. и 2023. години СЕКТОРСКО ВЕЋЕ ЗА СЕКТОР ИНДУСТРИЈСКОГ РАЗВОЈА ради на осавремењивању стандарда квалификације „Архитектонски техничар“ на 4 нивоу, Националног оквира квалификација и обратило се УАС-у за мишљење о релевантности постојања квалификације „Архитектонски Техничар“ на 4 нивоу НОКС-а, као и о садржају постојећег стандарда квалификације у делу који се односи на опис рада и исходе учења.

Учешће у раду радних група у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре РС

Представници УАС учествовали су у раду радних група за припрему нацрта Правилника о регистру инжењера, архитеката и просторних планера као и Правилника о лиценцама за израду техничке документације и грађење објеката односно извођење радова који су подзаконски акти Закона о планирању и изградњи – измене 2018. У процесу доношења Закона о планирању и изградњи, чланови УАС су заједно са НАЛЕД -ом дали предлоге амандмана на неколико чланова Закона који су усвојени и имплементирани у Закон који је усвојен.

Представници УАС чине већину чланова радне групе за Националну архитектонску стратегију у оквиру МГСИ а чије доношење је утврђено Законом о планирању и изградњи – измене 2018. а у складу са европском праксом у тој области.

Удружење архитеката Србије је 10.12.2019.године доставило Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије коментаре и примедбе на Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи за јавну расправу.

Усклађивање и имплементација прописа професионалне квалификације Републике Србије са европским стандардима и прописима

На основу стратегије Владе Републике Србије (Канцеларија за европске интеграције), у марту 2014. године покренут је поступак за усаглашавање односно хармонизацију прописа који се односе на професионалне квалификације Републике Србије са европским.

Циљ ове стратегије је да се побољша постојећи систем за правном процесу приближавања и ниво хармонизације националног законодавства са правним тековинама ЕУ. Министарство просвете и технолошког развоја РС је преузело надлежност за спровођење усаглашавања односно уврстило остала министарства која су надлежна за одређене области (Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је надлежно за област архитектуре). Образоване су радне групе при сваком надлежном министарству.

Усвајање Закона о узајамном признавању стручних квалификација био је планиран за трећи квартал 2016. године и примењује се на регулисане професије па и професију архитекта као једну од седам професија са аутоматским признавањем професионалних квалификација.

У припреми је усклађивање прописа која се односе на:

1. Поглавље 3 Преговора о приступању ЕУ, које се односи на право пословног настањивања и слободе пружања услуга.
2. Поглавље 36/2005 ЕЗ Европског парламента и већа које се односи на признавање стручних квалификација
3. Учешће у доношењу нацрта Закона (Закон о услугама и Закон о професионалним квалификацијама).

Представници УАС- а су активно учествовали у изради Нацрта Закона о услугама и Закона о професионалним квалификацијама, у радним групама за израду стратегије и у припремним радионицама у склопу Канцеларије за евроинтеграције.

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Нови Закон о заштити података о личности је у примени од 22.08.2019. године. С обзиром да је УАС дефинисан као орган власти, као репрезентативно удружење у култури (Удружења у области културе којима су поверена јавна овлашћења) и налази се у посебном регистру „каталог органа“ на сајту Повереника, израђен је УАС-ов Правилник о евиденцији, прикупљању,

обради, коришћењу и заштити података о личности 2023. године. Уас је и у обавези да преко Портала за подношење годишњих извештаја Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у вези са применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл.гласник РС" бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21), сваке године подноси извештај.

ПОДРШКА

Низ акција које су имала градска друштва архитеката у Србији, а пре свега Друштва архитеката Београда, Новог Сада, Ниша, Ваљева и Зрењанина, као и других регионалних центара Србије, контакти које су наши представници остварили кроз форумске и личне контакте, низ квалитетних изложби, дискусија и трибина, као и манифестација, посебно београдска интернационална недеља архитектуре – БИНА, значајно су подигли ниво разумевања културне и остале јавности за проблеме архитектуре. Потребно је истаћи да је манифестација БИНА која се 2024. године организује по деветнаести пут заредом, у сваком погледу стекла међународни карактер и дала изузетан значај и допринос ширим културним збивањима у Београду, Србији и свету.

Удружење архитеката Србије је наставило да подржава манифестацију Београдска интернационална недеља архитектуре – БИНА, и у периоду од 2018 – до 2023. године, а наставак сарадње се очекује и у 2024. години.

БИНА 2018

XIII Београдска интернационална недеље архитектуре са темом „Од *communis* до Комуникација „ – одржана је од 10. до 31. маја 2018. године

Значајан опус српског културног наслеђа је приказан кроз изложбу ИВАН АНТИЋ - АРХИТЕКТОНИЧНО (Галерија Радио телевизије Србије). У контексту промовисања 2018. године као Европске године културног наслеђа: слављење различитости и богатства нашег културног наслеђа БИНА је реализовала централну тему фестивала кроз иновативни и интерактивни програм. Едукативним делом програма кроз шетње, интервенције, акције, радионице, гостујућа предавања истражене су просторне праксе и наративне технике као и медијске форме које на најбољи начин представљају савремену архитектуру и дизајн.

Током манифестације одржано је: 6 изложби, 6 вођења кроз изложбе; 3 семинара, 3 радионица намењених деци и омладини; 2 студентске вишедневне радионице и 15 тематских шетњи.

БИНА 2019

XIV Београдска интернационална недеље архитектуре са темом: „Позитивно/активно“ – одржана је од 09. до 30. маја 2019.

Програм БИНА 2019 био је подељен у пет програмских целина, са БИНА фокусом на студијску изложбу АРХИТЕКТА АЛЕКСАНДАР СТЕПАНОВИЋ, инфраструктура друштва: становање и пратеће функције, објекти дечије заштите, школства и високог образовања

Аутори: Јелица Јовановић, Реља Иванић у Галерији Артгет, Културни центар Београда

Током манифестације одржано је око 40 активности: 7 изложби, 5 вођења кроз изложбу; 1 семинар: Архитекте-пројектанти-практичари; 2 панел дискусије; 11 предавања, 5 радионица намењене деци и омладини; 1 студентска вишедневна радионице, 8 тематских архитектонских шетњи, 2 тематска излета и 1 перформанс.

БИНА 2020

14. БИНА са темом: „Становање у граду“

БИНА 2020 је обележила 15 година свог постојања on-line, преко селектованих 15 најзанимљивијих програма који су реализовали у периоду од оснивања до данас (2006-2020) и који су приказани на сајту. Због избијања епидемије covid -19 није били у могућности да доврши припрему програма, нити да реализује планирану манифестацију у предвиђеном

термину 7-28. мај 2020. Део БИНА програма је реализован кроз гостовању програма изложби у земљи и у иностранству и део међународног програма је реализован он-лине.

БИНА 2021

16. БИНА

Бина фокус је био на Студијској изложби БЕОГРАДСКА ШКОЛА СТАНОВАЊА: КОМПЛЕКСНОСТ ИДЕЈА 1960-1980, Ликовна Галерија, Културни центар Београда. Ауторке Тање Дамљановић Конли и сараднице Драгане Мецанов, дизајн поставке Марина Докмановић.

БИНА теме се настављају са традиционалним представљањем српске архитектуре. После Богдана Богдановића, Николе Добровића, Ивана Антића, Александра Стјепановића, 2021. година је била у знаку постигнућа наших стручњака у области планирања и пројектовања стамбених зона који су квалитетом својих реализација изборили статус да буду међународно препознати као „Београдска школа становања“.

Изложба НАСЕЉЕ ЦЕРАК ВИНОГРАДИ КУЛТУРНО ДОБРО РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 40 година касније, у Беоизлогу Културног центра Београда. Аутор - Миленија Марушић.

БИНА 2022

17. БИНА са темом: Дobar урбани живот/ Good urban life

Програм био реализован у периоду од 26. мај -7. јул 2022. године на различитим локацијама у граду и Србији са укупно реализованих 38 догађаја подељених у целине.

У фокусу је била изложба са пратећим програмом, трибине и тематским шетњама - обиласци конкурсних локација са ауторима награђених решења, под називом:

АРХИТЕКТОНСКИ И УРБАНИСТИЧКИ КОНКУРСИ И АРХИТЕКТОНСКЕ НАГРАДЕ, 2021-22., Културни центар Београда.

Ова изложба је представила победничка решења одабрана на седам рецентних архитектонских конкурса за град Београд, које су организовали Удружење архитеката Србије (УАС) и Друштво архитеката Београда (ДАБ). Публика је имала прилику да се упозна са архитектонско-урбанистичким предлозима којима је стручни жири доделио прве три награде. На изложби су били заступљени конкурси за: део блока између улица Краља Милана, Светозара Марковића, Немањине и Краља Милутина у Београду; изградњу–проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије; павиљон Музеја савремене уметности у Београду; креативно-иновативни мултифункционални центар „Ложионица“, Мостарска петља, Београд; метро станицу линије 1 (фаза 1) београдског метроа; нове зграде Факултета музичке уметности и Факултета примењених уметности у Београду.

БИНА 2023

18. БИНА са темом: Континуитет_ CONTINUITY, 11. мај -17. јун 2023. године

Током манифестације одржано је: 7 изложби, 10 вођења кроз изложбу; стручни семинар: Архитекте-пројектанти-практичари; студентски семинар: Аспекти и могућности доброг урбаног живота на примеру града Крагујевца; 7 предавања и дискусија; 2 студентске вишедневне радионице; 4 тематске архитектонске шетње, 2 тематска излета.

БИНА 2024

19. БИНА са темом: ОДЈЕЦИ МОДЕРНИЗМА - у припреми.

(Каталог манифестације БИНА се штампа у тиражу од 300 примерака; Програм се штампа у тиражу 300 примерака. Сви програми БИНЕ су бесплатни за јавност).

Предавања у организацији ДАБ-а уз подршку УАС-а:

1. ЖЕНЕ У АРХИТЕКТУРИ/ СУСПРЕТ СРБИЈА/

У Дому ИТ а у склопу организације Бина (део програма везан за родну равноправност), 06. маја 2023. у у Дому инжењера “Никола Тесла”, одржан је сусрет жена архитеката из Србије и

Аустрије. Сусрет је омогућио међусобну размену и сарадњу око будућих активности на промоцијама регионалног стваралаштва жена архитеката.

Награда „AnotHERVIEVture“ је установљена за извршност у женском грађевинарству и архитектури како би подигла свест о доприносу жена у грађевинској индустрији и истакла жене узоре у циљу трансформације ове области ка једнакости и равноправности.

2. Заштита модерничког наслеђа “Вила Прендић”

Предавање Небојше Антешевића поводом заштите модерничког наслеђа "Вила Прендић" аутора архитекте Милана Злоковића (1898-1965) 16.12.2022. године у 16,00 часова у Дому инжењера “Никола Тесла”, као и округли сто у коме учествују Тања Конли и Александра Шевић. Програм се реализовао у сарадњи са Инжењерском комором Србије.

3. Предавање заштита и ревитализација стамбених објеката из периода модерне архитектуре у фокусу МИЛАН ЗЛОКОВИЋ „Вила Прендић – нови поглед, ново трајање“, значај заштите и поступке конзервације и реконструкције архитектонске баштине из периода модерног покрета аутора. 29.11.2023. у Дому инжењера “Никола Тесла”. Програм се реализовао у сарадњи са Инжењерском комором Србије. Уводну реч је дала др Тања Конли, председница Do.co.mo.mo Србија

4. „Архитектура црвеног Беча“ од 1919 до 1934. године у организацији Do.co.mo.mo Србија - 15.11.2019. у Дому инжењера “Никола Тесла”.

5. Нови Београд и санација бетона на грађевинама из 70-тих и жене архитекте у међуратној Србији у организацији Do.co.mo.mo Србија -05.05.2023 у Дому инжењера “Никола Тесла”.

КОНКУРСИ

Организовање, припрема, расписивање и спровођење конкурса су једна од најзначајнијих активности УАС-а у сарадњи са ДАБ-ом и осталим градским друштвима у Србији. Јавне изложбе радова/веб изложбе, резултати конкурса, израда штампаног и дигиталног каталога као и дискусије стручне јавности са члановима Жирија припадају редовном поступку организације. УАС и ДАБ су иницирали израду јавних конкурса за све инвестиције јавног сектора – локације од јавног значаја за градове у Београду и Србији.

На интернет страници УАС-а и ДАБ-а, осим информација о конкурсима у којима учествујемо као спроводиоци и/или у чијим жиријима имамо представнике, објављују се и информације о расписима свих архитектонско-урбанистичких конкурса у земљи и иностранству, за које би архитектонска струка могла бити заинтересована, а за које су нам достављене или доступне формалне информације.

Преглед организованих конкурса, од половине 2017. године до краја 2023. године: 2018.

1. Отворени, пројектни, једностепени, анонимни архитектонско-урбанистички конкурс за комплекс Амбасаде Републике Србије у Канбери, Аустралија – конкурс за дизајн број 10/2018 - наручилац посла : Министарство спољних послова Републике Србије. Конкурс је расписан 16. 05.2018. – датум објављивања резултата 23.07.2018.;
2. Отворени, пројектни, једностепени, анонимни урбанистичко-архитектонски конкурс за Меморијални комплекс на планини Цер – конкурс за дизајн број 20/2018, наручилац посла : Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије Конкурс је расписан 13.08. 2018.- датум објављивања резултата 24.10.2018.;

2019.

3. Међународни отворени, анкетни, једностепени урбанистичко-архитектонски конкурс за подручје Савског трга и Сквера на углу Карађорђевој и Травничке улице, ГО Савски венац - наручилац посла: Град Београд.
Конкурс је расписан новембра 2018. године – завршен јануара 2019.године;

2021.

4. Једностепени позивни анонимни архитектонски конкурс за идејно решење за реконструкцију спортског стрелишта „Царева ћуприја“ у Београду - наручилац посла: Стрељачки савез Србије.
Конкурс је расписан 11. марта 2021. године а објава резултата конкурса 22. април 2021.;
5. Отворени, пројектни, једностепени, анонимни вајарско-архитектонски конкурс за идејно решење изгледа јавног спомен обележја Диани Будисављевић у Београду - наручилац посла: Историјски архив Београда.
Конкурс је расписан у јуну 2021. године – завршен у октобру 2021.;
6. Јавни отворени једностепени архитектонски конкурс за идејно решење павиљона Музеја савремене уметности у Београду, са проширењем магацинских капацитета музеја у Београду - наручилац посла : - Музеј савремене уметности у Београду.
Конкурс је расписан 16.07.2021. године, објава резултата конкурса 20.09. 2021.;
7. Јавни, отворени, анонимни, једностепени, архитектонско-урбанистички конкурс за идејно решење: креативно-иновативни мултифункционални центар „Ложионица“, Мостарска петља, у Београду - наручилац посла : Влада Републике Србије и Канцеларија за информационе технологије и електронску управу.
Конкурс је расписан у августу 2021. године – завршен 15. новембра 2021.;
8. Јавни, отворени, анонимни, једностепени, анкетни конкурс за идејно архитектонско решење и дизајн Метро станица линије 1 (фаза 1) београдског метроа - наручилац посла : Градска управа града Београда, Секретаријат за јавни превоз и ЈКП „Београдски метро и воз“.
Конкурс је расписан у септембру 2021. године – завршен 29.12.2021.;
9. Позивни анонимни конкурс за урбанистичко архитектонско идејно решење обалоутврде земунског кеја у Земуну, Београд - наручилац посла : Градска општина Земун.
Конкурс је расписан у октобру 2021. године – завршен почетком 2022.;

2022.

10. Јавни, међународни, отворени, једностепени, архитектонски конкурс за идејно решење нове зграде Факултета музичке уметности у Београду - наручилац посла: Влада Републике Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја уз подршку United Nations Development Programme – UNDP.
Конкурс је расписан 15.09.2021. године, објава резултата конкурса 22.02.2022.;
11. Јавни, међународни, отворени, једностепени, архитектонски конкурс за идејно решење нове зграде Факултета примењене уметности у Београду - наручилац посла: Влада Републике Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја уз подршку United Nations Development Programme – UNDP.
Конкурс је расписан 12.10.2021. године, објава резултата конкурса 28.02.2022.;
12. Међународни, јавни, отворени, анонимни, једностепени, анкетни урбанистичко-архитектонски конкурс за уређење Археолошког парка Бело брдо са идејним пројектима објеката Центар за посетиоце и Научно - истраживачког центра у насељу Винча, у оквиру градске општине Гроцка на територији Града Београда - наручилац посла: Републички завод за заштиту споменика културе у сарадњи са Владом Републике Србије.
Конкурс је расписан 24.03.2022., објава резултата конкурса 11.09.2022.;
13. Међународни, јавни, отворени, једностепени, архитектонски конкурс за идејно решење анекса нове зграде у Студентском граду, Нови Београд - наручилац посла: Министарство просвете, науке и технолошког развоја уз подршку United Nations Development Programme – UNDP.
Конкурс је расписан 25.07.2022., објава резултата конкурса 10.11.2022.;

2023./2024.

Конкурси у припреми започети током 2023. године а који треба да се распишу почетком 2024:

- Отворени јавни анонимни урбанистичко-архитектонски конкурс за идејно решење уређења дела централне зоне града Лознице уз реку Штиру.

НАГРАДЕ

Годишња награда Удружења архитеката Србије – која носи назив по архитекти Алексеју Бркићу и додељује се од 2017. године под тим називом, а установљена је и први пут додељена 1996. године за архитектонско дело изведено 1994/95 године и додељује се за:

- А. Најуспешније архитектонско дело из свих области архитектуре ауторима појединцима или ауторским тимовима, реализовано у протеклој години за Годишњу награду „Алексеј Бркић“.
- Б. Изведено дело наших архитеката које је реализовано у иностранству у конкуренцији за повељу Удружења архитеката Србије, у протеклој години.
- Ц. Награда за најуспелији студентски пројекат архитектуре студентима архитектуре, настао у току наставног процеса у протеклој години.

2016.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“ за најуспешније изведено архитектонско дело: Параолимпијски центар у Крагујевцу. Аутор: Предраг Милутиновић, архитекта
- ПОВЕЉА за најуспешније изведено дело реализовано у иностранству : Гана Карго центар у Акри у Гани (Ghana Airport Cargo Center, Accra, Ghana) Аутор: Зоран Радојичић, архитекта; Светлана Петровић, архитекта, руководилац пројекта Београд, Жарко Ђајић, архитекта, руководилац пројекта Акра.
- НАГРАДА за најуспелији студентски пројекат: „Београдска тврђава као нови градски епицентар – вишенаменски градски комплекс културе“ Градски музеј воде – кућа воде, Аутор: Милош Стојковић, студент архитектуре.

2017.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“ за најуспешније изведено архитектонско дело: Пословно-трговачки и хотелски центар „Рајићева“ у Београду, аутори: Милан и Владимир Лојаница
- ПОВЕЉА за најуспешније изведено дело које је реализовано у иностранству: Хотел „Кондо“, Каменово, Црна Гора, аутори: архитекти Бранислав Митровић и Сениша Таталовић, коаутор: Огњен Крашна, архитекта
- НАГРАДА за најуспелији студентски пројекат: Пројекат Музеј мамута- видљивост камуфлаже, аутор: Душка Продановић.

2018.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“
Равноправна Признања за најуспешније реализовано дело:
  1. Објекат хотел „Хилтон“, Краља Милана - Краља Милутина у Београду.
Аутори: др Игор Марић, дипл.инж,арх., др Божидар Манић, дипл.инж.арх., Александар Суџуковић, дипл.инж.арх., Бојан Забуковец, дипл.инж.арх., Зоран Мрваљевић, дипл.инж.арх.
  2. Објекат - Roaming Group, Јужни Булевар 10, Београд. Аутори: проф. Горан Војводић и др Јелена Ивановић Војводић, архитекте.
  3. Објекат Вила Павловић, Златибор, Србија
Аутори: НЕОАРХИТЕКТИ БЕОГРАД- Снежана Веснић д.и.а., Владимир Миленковић д.и.а. Татјана Стратимировић д.и.а.
  4. Породични стамбени објекат, Рудничка 31, Нови Сад
Аутори: др Дијана Аџемовић Анђелковић, д.и.а., др Владимир Анђелковић, д.и.а., Александар Богојевић д.и.а.
- НАГРАДА за најуспелији студентски пројекат: мастер завршни дипломски рад „Blue moon: lost and found“, Бежанијска коса, Нови Београд – Аутор: Филип Прица.

2019.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“ за најуспешније реализовано дело: Миа Дорћол – пословни објекат, на углу улица Браће Барух и Мике Аласа у Београду. Аутори: Zabriskie studio.

- ПОВЕЉА за најуспешније изведено дело које је реализовано у иностранству:
BUSINESS CONTINUITY AND DISASTER RECOVERY DATA CENTER, Прилеп Македонија
Аутор: Зоран Абадић, 1X2STUDIO, пројектант- SAFEGE Consulting Engineers Brussels, Belgium

- НАГРАДА за најуспелији студентски пројекат:

дипломски пројекат: Протетичка естетика архива: архитектура постпејзажа - мастер рад
Аутор: Ђорђе Булајић

СТУДИО М01а - Центар за промоцију архитектуре, истраживачки центар- СЕКВЕНЦА 39 – мастер рад - Аутор: Ђорђе Петковић

- Похвала Жирија за Реконструкцију и адаптацију објекта:

ПАЛАТА ПРАВДЕ, Београд, Аутор: Зоран Абадић, 1X2STUDIO.

2020.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“ за најуспешније реализовано дело:

Вишенаменска ламела - доградња Електронског факултета Универзитета у Нишу, Србија
Аутори: „Teking Architecture“ - Ауторски тим: Славиша Кондић, Мирко Станимировић, Милан Танић, Војислав Николић, Миљана Игњатовић, Милан Брзаковић, Бисерка Јовановић, Андрија Чоловић, Марија Маринковић, Немања Ранђеловић и Марија Николић.

- ПОВЕЉА за најуспешније изведено дело које је реализовано у иностранству:

Стамбени објекат - Бигово 3, Бигово, Црна Гора

Аутори: Василије Милуновић, Јелена Ивановић Војводић и Верица Крстић.

- НАГРАДА за најуспелији студентски пројекат:

1. М03 пројекат МУЗЕЈ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ Хеликоид историје Београда; Аутор- Ђорђе Петковић

2. Живот је сан. Природно језгро Београда. Позориште; Аутор- Лука Гргић

- Похвала Жирија Годишње награде додељена је за:

Стамбено – пословни објекат у Блоку 32 на Новом Београду, Србија

Аутори: Дејан Милетић, Александра Ђукић.

2021.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“ за најуспешније реализовано дело:

1. Пословни објекат, кампус мултинационалне компаније NCR, Блок 42, Нови Београд; аутор проф. Владимир Лојаница, дипл. инж. арх.

2. Стамбено пословни објекат Централ, Панчево; аутор Данило Дангубић, дипл. инж. арх,

- НАГРАДА за најуспелији студентски пројекат:

„Реконструкција и ревитализација Студија М“ у Новом Саду – аутори: Бојана Узелац, Ања Марјановић, Анастасија Радовановић и Ива Пејчић (ментори: др Миљана Зековић, др Вишња Жугић Бојана Узелац).

2022.

- НАГРАДА „АЛЕКСЕЈ БРКИЋ“ за најуспешније реализовано дело објекат:

МУЗЕЈ МЕДИЈАНА, НИШ

Аутори: Нада Јелић, доцент Милош Комленић, проф. Иван Рашковић, проф. Борислав Петровић, Музеолошка поставка- Весна Црногравац, дипл. археолог

- ПОХВАЛА за најуспелији студентски пројекат за:

ПРОЈЕКАТ "Y SCAPES", аутор Марко Радош.

Извештаји о раду Жирија са образложењима и фотографијама награђених радова се налазе на интернет страницама Удружења архитеката Србије и Друштва архитеката Београда.

Награда за животно дело Удружења архитеката Србије

Велика награда архитектуре за животно дело је највише признање Удружења архитеката Србије за изузетан стваралачки и прегалачки допринос у области архитектуре. Награда се додељује у континуитету од 1982. године.

Добитници Велике награде архитектуре УАС-а од 2017:

2018. - проф. Дејан Миљковић, архитекта

2019. - Лазар Кузманов, архитекта

2020. - проф. Владимир Лојаница, архитекта

2021. - Братислав Тошковић, архитекта

2022. - Зоран Радојичић, архитекта и проф. др Александар Кековић, архитекта.

Признања за врхунски допринос националној култури, од 2021. године

Министарство културе РС је у 2021. години, поново покренуло доделу Признања уметнику, односно стручњаку у култури, за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина из средстава опредељених у буџету Републике Србије.

У току јавног позива, Репрезентативна удружења у култури, у својству овлашћених предлагача, достављају Министарству образложене Предлоге уметника односно стручњака у култури, који испуњавају услове за доделу Признања, за свако подручје културе за које се Признање може стећи. За подручје Архитектура укупно три кандидата дају УАС и УЛУПУДС, као два репрезентативна удружења у Србији за то подручје.

У листи најзначајних награда и признања за подручје у култури архитектура – критеријума за доделу националних признања, Велика награда архитектуре за животно дело УАС-а је на првом месту као најзначајнија.

Добитници награда за животно дело УАС-а, који су добили национална признања из области културе Републике Србије од када је поново расписан јавни позив (последњи пут је расписан 2012. године):

2021. – проф. Василије Милуновић, архитекта – предложен од УЛУПУДС-а

2022. – проф. Светислав Личина, архитекта – предложен од УАС-а

2023. – предложени су проф. емеритус Бранислав Митровић од стране УАС-а и архитекта

Душан Тешић од стране УЛУПУДС-а/ очекују се резултати почетком 2024. године (још увек нису објављени).

Награда Европске уније за савремену архитектуру „MIES VAN DER ROHE AWARD“ – сарадња са УАС-ом - НАЦИОНАЛНЕ НОМИНАЦИЈЕ

Фондација „Mies van der Rohe“ организује доделу Награде Европске уније за савремену архитектуру. Ова престижна награда, која се додељује сваке друге године, представља признање и почаст изузетним достигнућима на пољу архитектуре и скреће пажњу на значајан допринос европских стручњака из те области развоју нових идеја и технологија. Циљ ове награде је да промовише квалитет и да изрази сложеност значаја архитектуре у смислу друштвених, културних, грађевинских, технолошких, економских и естетских достигнућа.

Фондација Mies van der Rohe позива од 2010. године, Удружење архитеката Србије да, у функцији номинатора и у складу са пропозицијама и протоколом за доделу ове Награде, предложи пет архитектонских остварења реализованих у Србији али и радове транс-националног карактера, која могу бити дела европских архитеката изведених у Србији, или дела српских архитеката изведена у Европи. Фондација Mies van der Rohe позива Удружење архитеката Србије да, као струковно удружење, у складу са пропозицијама и протоколом за доделу ове Награде, предложи пет архитектонских остварења.

Уас објављује јавни позив за номинавање, који је отворен према јавности, без обзира на професионалну припадност, у складу са правилима Фондације. Селекцију од 5 радова који се званично шаљу као национални предлози УАС-а, од свих пристиглих радова путем јавног позива, обавља Комисија/Номинатори именована од стране УО УАС-а-

2018. година

Селекцију пристиглих радова путем јавног позива, а који су изведени у периоду од 01.01.2017. до 31.12.2018. године, обавила је трочлана Комисија: Маша Братуша, Зоран Дмитровић, и Бранко Белаћевић.

Национални предлози УАС-а за награду 2019. годину су:

1. Хотел “ Кондо”, Митарх доо
2. Винарија “ Виртус”, Бранимир Поповић арх и Наташа Станковић арх
3. Прекршајни суд Панчево - 1X2STUDIO, Зоран Абадић и Јелена Богосављевић
4. Н1 Становање, Студио Симовић

5. Комерцијални и хотелски комплекс у Рајићевој улици, „Proaspekt d.o.o.“, Милан и Владимир Лојаница

2021. година

Због ситуације изазване вирусом Covid 19, на светском нивоу, фондација је награду доделила у току 2022. године.

Селекцију пристиглих радова путем јавног позива, а који су изведени у периоду од 01.октобра 2018. до 01.октобра 2020. године, обавила је петочлана Комисија: Владимир Лојаница, Ајла Селенић, Настасја Митровић, Андреј Стреховец и Милан Танић. Кординатор за националне номинације је била Снежана Веснић.

Национални предлози УАС-а за награду 2021. годину су:

1. Стамбено пословни објекат у блоку 32, Нови Београд, Аутори: „АРХИТЕКТИМ“ - Дејан Милетић и Александра Ђукић
2. Миа Дорћол, Београд, Аутори: „Zabriskie Studio“ - Милка Гњато, Ана Мићић, асистент
3. Business Continuity and Disaster Recovery Data Center, Prilep, Republic of North Macedonia, Аутори: „1X2STUDIO“ - Зоран Абадић, Јелена Богосављевић, Коста Димитријевић, сарадник
4. Ресавска 31 пословни центар, Београд, Аутори: „Remorker Architects“ - Душица Тотић, Марко Корошец, Петар Пејић, Ивана Марјановић, Стефан Јаковљевић, Ана Бркић, Христина Тошић, Ивана Тијанић, Милан Катић, Милош Миличевић
5. Кућа на Авали, Београд, Аутори: „TEN“ - Немања Зимоњић, Огњен Крашна, Јана Кулић, др Миодраг Грбић.

2024. година

Удружење архитеката Србије је номиновало 5 радова из Србије 07.07.2023. године.

Селекцију пристиглих радова путем јавног позива, а који су изведени у периоду од 01. маја 2021. до 30. априла 2023. године, обавила је петочлана Комисија: Весна Цагић Милошевић, Милена Кордић, Иван Рашковић, Немања Зимоњић и Снежана Веснић- Кординатор за националне номинације

Национални предлози УАС-а за награду 2024. годину су:

1. Породична кућа Бигово 3, Црна Гора, Аутори: др Верица Крстић, проф. Василије Милуновић и др Јелена Ивановић Војводић
2. K26 Manhattan Концепт - Крагујевац, - Аутори: URED STUDIO + RE:A.C.T, др Гроздана Шишовић, Дејан Милановић и Никола Милановић
3. Пословни објекат, кампус мултинационалне компаније NCR Београд, Аутор: Проф. Владимир Лојаница
4. Стамбени објекат за избеглице и расељена лица - Лозница, Аутор: 1X2 СТУДИО, мр Зоран Абадић и др Јелена Богосављевић
5. Стамбено – пословни објекат Централ - Панчево, Аутор: Danilo Dangubic Architects

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

Удружење архитеката Србије и чланови Управног одбора су у потпуности подржавали својим радом и ангажовањем све међународне активности које су се организовале преко својих најактивнијих чланица Друштва архитеката Београда, Друштва архитеката Ниша, Друштва архитеката Зрењанина и Друштва архитеката Новог Сада.

Изложба УАС-а : 20 архитектонских пројеката у борби против климатских промена

Удружење Архитеката Србије је у сарадњи са Архитектонским Саветом Европе (АСЕ) организовало међународну изложбу „20 архитектонских пројеката у борби против климатских промена“ / "20 architectural projects against climate change" у периоду 20 – 28. августа 2021. у великој галерији КЦ ГРАД и у Младеновцу – током септембра 2021. године.

Изложба представља 20 одабраних пројеката, изузетних по одговорном и иновативном начину планирања и изградње. Пројекти који показују да је могуће пројектовати урбане просторе који су способни да се носе са екстремним временским условима, док у исто време додају нове

квалитете урбаном простору; као и пројектовати зграде са ниским садржајем угљеника док се у исто време повећавају удобност и благостање корисника простора.

SHARE Belgrade Форум 2018-2023

SHARE Форум је први пут одржан у Србији, у Београду, 24. априла 2018.године, у Метропол хотелу. Форум је организован од стране ProEvent Cultural Association и AVplus events у партнерству са Удружењем Архитеката Србије, са основном идејом да ће деловати као ефикасна платформа за умрежавање, пословање, инспирацију и размену идеја и трансфер знања на архитектонском и грађевинском пољу у централној и источној Европи. Форум спаја архитекте из 11 земаља: Србија, Немачка, Енглеска, Иран, Румунија, Македонија, Турска, Пољска, Украјина, Француска и Бугарска.

На форуму у Београду у периоду од 2018 до 2023. године, учествовали су многобројни истакнути награђивани домаћи и интернационални архитектонски бирои и архитекте из целог света, представљајући значајне пројекте.

Споразум о међусобној еквиваленцији диплома архитеката Републике Француске и Републике Србије

Удружење архитеката Србије са задовољством подржава наставак Споразума о међусобној еквиваленцији диплома архитеката Републике Француске и Републике Србије. У оквиру својих надлежности, УАС је спреман да, као и приликом потписивања овог Споразума, пружи сву потребну подршку.

Писмо о намерама је упућено 2021 и 2023. године, на адресу: République Française, Ministère de la culture et de la communication, Direction de l'architecture et du patrimoine.

ЗАШТИТА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ПРАВА И ПРУЖАЊЕ КОЛЕГИЈАЛНЕ ПОМОЋИ

Удружење архитеката Србије и Друштво архитеката Београда су заједнички давали своја мишљења на урбанистичке концепте, планове, као и на идејна решења. Мишљења су у писаној форми достављана надлежним републичким и градским институцијама за архитектуру и урбанизам и о њима се расправљало на јавним увидима.

- Регистар објављених дела архитектуре Удружења архитеката Србије (од 2017.)

Уписом и депоновањем података дела архитектуре у Регистар, аутор објављује дело архитектуре и од тог тренутка ужива морална и имовинска права у погледу свог дела. Поступак уписа и начин депоновања података о делу архитектуре те садржај и вођење регистра објављених дела архитектуре Удружења архитеката Србије, је регулисано правилником. Регистар се водио од оснивања Савеза архитеката Србије – САС (ранијег назива Удружења архитеката Србије), под називом – Сертификат о ауторству.

Комисија за давање стручних мишљења у вези са ауторским правима Друштва архитеката Београда и Удружења архитеката Србије, обрадила је у протеклом периоду преко 185 предмета међу којима је било и неколицина која својим карактером, представљају, у ствари, захтев за арбитражно мишљење.

ИНИЦИЈАТИВЕ

Активности на успостављању Коморе архитеката Србије

Удружење архитеката Србије са свим градским удружењима архитеката у Србији, својим члановима, је иницирао припрему Декларације о оснивању Коморе архитеката Србије. Декларацију су прихватиле и потписале све институције архитектуре у Србији: Архитектонски факултет Универзитета у Београду, Департмани за архитектуру у Нишу и Новом Саду, Академија архитектуре Србије и Удружење пејзажних архитеката Србије, такође је и Удружење урбаниста Србије подржало ову иницијативу.

О питањима оснивања Коморе архитеката Србије обављени су разговори са представницима надлежног Министарства за грађевину и урбанизам са циљем имплементације Коморе архитеката Србије у нови Закон о уређењу простора и изградњи.

Удружење архитеката Србије се поново обратило надлежним институцијама а између осталог и Републици Србији, Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, министарки Зорани Михајловић, на коме је више пута указивало на неусаглашеност Инжењерске коморе Србије са Законима и прописима РС, од Закона о високом образовању (2005) до Закона и Уредбе о класификацији делатности (2010). Овим законом делатности су, у оквиру наших домена, јасно подељене на архитектуру и инжењерство а такође је то и европска пракса. Оно што је посебан проблем за архитекте је неусклађеност са Директивом Европске уније 36/2005 и 55/2013 – о професионалним квалификацијама, који се односе на професију „архитект“.

На реформу и промену начина лиценцирања и организације лиценцираних (овлашћених) планера, архитеката и инжењера указивали смо, до сада, као на неопходност за унапређење наведених професија у друштву. Оваква организација ИКС, је, изгубила сваки смисао, и могућност да у будућности има стручни и други кредибилитет у јавности.

Основни услов реформе је промена система лиценцирања и афирмисање професионалне квалификације струка: архитект, грађевински инжењер, машински инжењер.

1) Савез комора архитеката и инжењера (према моделу Инжењерске коморе Црне Горе) са аутономним професионалним коморама.

2) Савез професионалних комора по делатностима – Архитектонску комору Србије и Инжењерску комору Србије, са асиметричном повезаношћу (према уобичајеном моделу у Европи).

Такође су достављени сви предлози и иницијативе које је Удружење архитеката Србије и раније упућивало са предлозима за реформу, од Декларације о оснивању Коморе архитеката Србије (КАС) до иницијативе за уређење професије „архитект“.

На основу свега Удружење архитеката Србије је мишљења да Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре треба да у оквиру својих надлежности изврши реформу Инжењерске коморе Србије и предузме кораке ка очувању дигнитета чланова као и уређењу система лиценцирања и организовања овлашћених архитеката и инжењера у складу са позитивном праксом и директивама Европске Уније.

2021. Оснивање Центра за архитектуру у Србији – Иницијатива Удружења архитеката Србије

Иницијатива за оснивање фондације „Центра за архитектуру“ у Србији, је покренута 2021. године, као заједничка иницијатива Управног одбора Удружења архитеката Србија и свих струковних удружења која су и његови оснивачи, и институција које су је званично подржале: Универзитет у Београду – Архитектонски факултет, Факултет техничких наука Нови Сад - Департман за архитектуру, Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије – УЛУПУДС и Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу.

Центар за архитектуру је замишљен као обједињујуће место представљања архитектонске сцене Србије у земљи и иностранству. Представљање и промоција домета домаће архитектонске струке, је неискоришћен потенцијал који доприноси јачању и ширењу културног утицаја Србије на међународној сцени. Овакав Центар утицао би позитивно и на развој архитектонске сцене у Србији и на подизање свести о важности архитектонске дисциплине. Центар за архитектуру би на тај начин био задужен за активно укључивање архитектонског дискурса у токове развоја културе и уметности у Србији. Разлози и општи циљеви за оснивање Центра за архитектуру огледају се у потреби да се формира платформа за окупљање и умрежавање свих релевантних актера који тренутно делују на архитектонској сцени у Србији да би се омогућио адекватан развој и промоција архитектонске делатности, као и усклађен развој архитектонске сцене на свим просторним нивоима Републике, да се на националном нивоу подстиче свеобухватно бављење архитектуром кроз излагачку, образовну и издавачку делатност у циљу унапређења одрживог развоја и заштите архитектонског наслеђа у Србији, као и промоције демократских вредности и међународне сарадње и размене у пољу архитектуре.

Обухват посебних циљева кроз које би Центар за архитектуру деловао:

промоцију и развој савремене архитектонске мисли у Србији, презентовање архитектонске сцене Србије међународним организацијама и јавности, подстицање свих форми истраживачких делатности у архитектури, подстицање излагачке и издавачке делатности у архитектури, реализација пројеката међународне и регионалне сарадње, свеобухватна евиденција националног архитектонског архива, питања интелектуалне својине у архитектури, подржавање уједињеног развоја архитектонске сцене у свим деловима Србије, промоција и очување архитектонског наслеђа у Србији, развој културног туризма, подстицање хуманитарног рада у оквирима архитектонске делатности.

У складу са дефинисаним циљевима Центар би као конкретне задатке у почетним фазама преузимао следеће послове: вођење процеса представљања Републике Србије на Бијеналу архитектуре у Венецији (комесарска улога); организација, продукција и копродукција културних догађаја у сарадњи са локалним, регионалним и интернационалним организацијама у пољу архитектуре; организовање едукативних програма, курсева, тренинга, радионица и семинара намењених развоју специфичних вештина у области архитектуре; пружање стручних експертиза и консултантских услуга, издаваштво, успостављање годишње смотре и награде за различите облике архитектонске делатности у Србији, успостављање архитектонског архива у Србији (са дугорочним циљем оснивања музеја архитектуре), осмишљавање стратегије развоја архитектонске публике у РС, пружање помоћи у питањима ауторских права и интелектуалне својине у области архитектуре.

Кроз овако дефинисане активности и опсег деловања оваква организација би са архитектонског аспекта значајно доприносила неким од важних стратешких приоритета за развој културе Републике Србије од 2021. до 2025. године, као што су: очување културно-историјског наслеђа, уметност, децентрализација културне продукције у Србији, културна дипломатија, дигитализација, развој културног туризма, и унапређење положаја самосталних уметника, културних радника и струковних удружења уметника.

Формат организације који би Центар за архитектуру имао јесте фондација. Оснивачи фондације би била јавна установа под надлежношћу Министарства културе Републике Србије, Архитектонски факултети и департмани акредитовани у Републици Србији, као и репрезентативна удружења у култури, Удружење архитеката Србије и УЛУПУДС. Даље активности у вези формирања „Центра за архитектуру“ се очекују у току 2024. године.

Упућене су **ПРИМЕДБЕ ИЛИ ИНИЦИЈАТИВЕ**, Удружења архитеката Србије и Друштва архитеката Београда за:

- 30.01.2024. Примедбе на Јавну набавку за Израду идејног решења нове зграде Народног музеја и Галерије савремене ликовне уметности у Нишу - кршење Правилника о начину и поступку за расписивање и спровођење урбанистичко-архитектонског конкурса и непоштовање позитивних правила струке.
- 25.09.2023. Примедбе на рани јавни увид у План детаљне регулације блока 11 и дела блока 10, Градске општине Земун и Нови Београд 1. - Хотел Југославија - историјско наслеђе града изузетног културног значаја;
- 01.11.2023. Примедбе на Урбанистички пројекат за делове К.П. 10652/2, 10652/6, 11114/1, 11127/1, 11121/42, 11121/45 и 11123/26 КО Савски венац - Комплекс Београдског Сајма;
- 20.01.2022. Примедбе на планирано решење Нацрта измена и допуна плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе – град Београд (целине I-XIX) - (I фаза - 2. Етапа): Став ДАБ-а и УАС-а је да се изградња објеката и површина из јавних инвестиција, као и пројекти који су од значаја за развој града, морају спроводити на демократски и транспарентан начин, као и да се јавна улагања морају усмерити на најквалитетнија архитектонска и урбанистичка решења. Јавни конкурси су кроз вишедеценијску праксу показали да су најбољи начин за спровођење и добијање квалитетних решења на демократски, транспарентан начин, као и да су модел који промовише и активно развија архитектонску праксу.

- 14.10.2022. Усвојена Иницијатива да новоформирана улица на територији градске општине Савски венац, која се простира целом дужином изнад станице железничке станице Прокоп, понесе име Зорана Жунковића, српског архитекте, и једног од чланова групе аутора чије је решење изградње комплекса Железничке станице Београд-Центар у Прокопу освојило прву награду на Конкурсу 1975. године.
- 26.02.2018. Подршка иницијативи архитекте Вање Панић, да плато-трг на углу улица Курсулине и Максима Горког у Београду носи назив нашег знаменитог архитекте Алексеја Бркића (1922-1999).
- УАС је у марту 2023. године упутио Писмо подршке раду Иницијативног одбора за обнову „Пилотске школе“ у Панчеву, и пројекту који има за циљ очување и развој објекта у културном, образовном, историјском и туристичком правцу.
- 21.02.2019. Примедба на нацрт плана детаљне регулације ширег подручја уз клиничко-болнички центар „Бежанијска коса“ - нису предвиђени услови споменичке заштите зграде виле Мозер, Милана Злоковића (1898-1965), на парцели предузећа Навип.
- 10.12.2019. Упућени коментари и примедбе на Нацрт Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, по позиву за Јавну расправу Министарства грађевинарства.

У Београду, марта 2024.године

За Управни одбор
Удружења архитеката Србије
Председник,
Проф.Милан Ђурић, архитекте,с.р.